

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο **τουρισμός** είναι ένας πολύ διαδεδομένος τρόπος ψυχαγωγίας, ειδικά στον Δυτικό Κόσμο, ενώ παράλληλα αποτελεί μια πολύ **μεγάλη βιομηχανία και σημαντικότερη πηγή εσόδων** για παραδοσιακά τουριστικές χώρες όπως η Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία και η Ελλάδα κ.ά.

Σχετίζεται με τομείς **μεταφοράς** (επιχειρήσεις οι οποίες καλύπτουν τις ανάγκες μετακίνησης των ταξιδιωτών, όπως είναι οι αεροπορικές και οι ναυτιλιακές εταιρείες, οι εταιρείες μεταφοράς επί χερσαίου εδάφους ακόμη και οι επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων), **διαμονής** (ξενοδοχεία, μοτέλ, ενοικιαζόμενα δωμάτια, διαμερίσματα, ξενώνες κ.λπ.), **εξυπηρέτησης** (τουριστικά / ταξιδιωτικά γραφεία) και **διασκέδασης των επισκεπτών** (επιχειρήσεων και δραστηριότητες, π.χ. πάρκα και ειδικά διαμορφωμένοι φυσικοί χώροι για αναψυχή - υδροπάρκα, γήπεδα γκολφ, χιονοδρομικά κέντρα, εκδρομές με ειδικά διαμορφωμένα πλοιάρια, πολιτιστικές εκδηλώσεις κ.λπ.). Σχετίζεται, όμως, και με **άλλες επιχειρήσεις** (όπως π.χ. καταστήματα που πωλούν διάφορα είδη εθνικού ή τοπικού χαρακτήρα ως αναμνηστικά (souvenirs), καταστήματα φωτογραφικών ειδών κλπ.) και αγαθά και υπηρεσίες όπως **ταχυδρομεία, πρακτορεία τύπου, κομμωτήρια, κινηματοθέατρα, καταστήματα πώλησης τροφίμων κλπ.**

Αναμφισβήτητα, σε όλο τον κόσμο, ο τουριστικός τομέας αποτελεί την κύρια πηγή απασχόλησης, υποστηρίζοντας πολλά εκατομμύρια θέσεις εργασίας και προωθώντας τις οικονομίες (οικονομική ενδυνάμωση), τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Επιπλέον, ο τουρισμός, μπορεί να δώσει στις αγροτικές κοινότητες τη **δυνατότητα να προστατεύουν και να προωθήσουν το φυσικό τους περιβάλλον, καθώς και τον πολιτισμό και την κληρονομιά τους**, βοηθώντας τις να διατηρήσουν με έργα τη μοναδική φυσική και πολιτιστική τους κληρονομιά, να προστατεύσουν τα απειλούμενα είδη, να διατηρήσουν τις χαμένες παραδόσεις ή τις γεύσεις, τονίζει ο Γενικός Γραμματέας του

Δραστηριότητα: «Επανεξετάζοντας την τουριστική ανάπτυξη του τόπου μου»

Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού ο Ζουράμπ Πολολικασβίλι, αναφερόμενος φυσικά στο είδος του τουρισμού που σέβεται απόλυτα τη **φέρουσα ικανότητα** του φυσικού περιβάλλοντος, (όταν δηλαδή η τουριστική ανάπτυξη ξεπεράσει τα όρια αντοχής του τόπου). Σαφώς, ο Γενικός Γραμματέας αναφέρεται στον **αιφόρο τουρισμό**, αυτόν δηλαδή που μπορεί να διατηρεί την ισορροπία μεταξύ του επισκέπτη και του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού), αφού σέβεται και αναδεικνύει την πολιτιστική και φυσική κληρονομιά και τη βιοποικιλότητα κάθε τόπου αλλά και τις τοπικές κοινωνίες, αφήνοντας το μικρότερο **οικολογικό αποτύπωμα**. Αυτός αποτελεί αντίποδα αλλά και απάντηση στα τεράστια περιβαλλοντικά προβλήματα, στην κατασπατάληση των φυσικών πόρων, στις καταστροφές τόπου και τοπίων, στη ρύπανση θάλασσας, γης, νερού και αέρα που αφήνει πίσω του ο **βιομηχανικός – μαζικός τουρισμός**, (η μεγαλύτερη βιομηχανία στον κόσμο - μεγαλύτερη ίσως και από τη βαριά βιομηχανία των όπλων¹).

Ακόμα, «ο Τουρισμός αυτός είναι η βασική γέφυρα που χτίζει την κατανόηση ανάμεσα στους λαούς και τους ανθρώπους καθώς έχει την ικανότητα να προωθεί την ειρήνη», τονίζει ο Ζουράμπ Πολολικασβίλι, αναφερόμενος στην πολεμική σύρραξη Ρωσίας - Ουκρανίας και στην ανάγκη της υπερίσχυσης της διπλωματίας, απέναντι στην ανθρωπογενή κρίση που επίκειται. Και όντως, ο τουρισμός διαθέτει και το κλίμα της διεθνούς αλληλεγγύης και τις κοινές αξίες της ανθρωπότητας που είναι αναγκαίες να επικρατήσουν αυτή τη δύσκολη στιγμή για την ανθρωπότητα που ήδη αντιμετωπίζει μια δύσκολη περίοδο λόγω Covid 19 και μια κλιματική κρίση.

¹ Π. Τσιμάκη, *Βιοματικές δραστηριότητες: αιφόρος τουρισμός, η φωτεινή πλευρά του τουρισμού*

Δραστηριότητα: «Επανεξετάζοντας την τουριστική ανάπτυξη του τόπου μου»

ΣΤΟΧΟΙ:

- Η κατανόηση της διαφοράς του μαζικού από τον αειφόρο τουρισμό
- Η συνειδητοποίηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων που σχετίζονται με το μαζικό τουρισμό, όπως η κατασπατάληση των φυσικών πόρων, οι καταστροφές τοπικών περιοχών και τοπίων, η ρύπανση γης, στεριάς και θάλασσας και η αντιμετώπισή τους.
- Η κατανόηση του ότι υπάρχει ένα είδος τουρισμού που σέβεται το φυσικό περιβάλλον τη βιοποικιλότητα και τη φυσική κληρονομιά καθώς και την τοπική κοινωνία και τους εργαζόμενους και αυτός είναι ο **Αειφόρος Τουρισμός**
- Η διερεύνηση των επιλογών και των στάσεων που αφορούν στις επιλογές των ταξιδιών και των διακοπών
- Η εκπαίδευση και ο σχεδιασμός από τους μαθητές στην επιλογή ενός θεμιτού είδους τουρισμού που είναι ο αειφόρος τουρισμός
- Η συνειδητοποίηση ότι μπορεί να συνυπάρξει η τουριστική ανάπτυξη με την προστασία του περιβάλλοντος

ΥΛΙΚΑ:

- Φωτογραφίες από διάφορες τουριστικές περιοχές
- Χαρτόνι
- Μαρκαδόροι

ΟΜΑΔΑ ΣΤΟΧΟΣ:

Μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Α' ΜΕΡΟΣ: Γνωριμία - «Σπάσιμο πάγου» - Συγκρότηση Ομάδας

Σε κύκλο :

1. Ο καθένας λέει το όνομά του και κάνει μια χαρακτηριστική κίνηση την οποία επαναλαμβάνει όλη η ομάδα. Στη συνέχεια, αφού έχουν ολοκληρώσει όλοι στον κύκλο επαναλαμβάνεται άλλη μια φορά

Δραστηριότητα: «Επανεξετάζοντας την τουριστική ανάπτυξη του τόπου μου»

δραστηριότητα με την προϋπόθεση αυτός που κάνει την κίνηση να μη λέει το όνομά του αλλά να το λένε οι υπόλοιποι. Αυτό επαναλαμβάνεται άλλη μια φορά με την προϋπόθεση αυτός που βγαίνει μπροστά να μην κάνει ούτε να λέει τίποτα αλλά οι υπόλοιποι να πουν και να κάνουν την κίνησή του

2. Στον χώρο που διαγράφει ο κύκλος οι συμμετέχοντες κινούνται ελεύθερα με την προϋπόθεση να ακουμπήσουν όσο περισσότερα γόνατα των άλλων συμμετεχόντων μπορούν, οι οποίοι φυσικά προσπαθούν να το αποφύγουν και να πιάσουν κι αυτοί όσο περισσότερα γόνατα μπορούν. Στο τέλος ο συντονιστής τους ζητά να μπουν σε σειρά και να σχηματίσουν μια γραμμή από τον μεγαλύτερο αριθμό στον μικρότερο που κατάφεραν να μαζέψουν.
3. Στη συνέχεια τους ζητείται να σχηματίσουν τη σειρά με βάση την ηλικία τους, την ημερομηνία γέννησης, το ύψος κτλ.
4. Κατόπιν τους ζητείται να χωριστούν στο χώρο σχηματίζοντας ενδεικτικά το χάρτη της Ελλάδας με τα μέρη που θα ήθελαν να επισκεφτούν. Ανάλογα με το σχηματισμό ο συντονιστής τους χωρίζει σε ομάδες ανάλογα με την περιφερειακή ενότητα(π. Κρήτη, Πελοπόννησος, νησιά Ιονίου κλπ.)

Β' ΜΕΡΟΣ:

Στην ομάδα:

1. Τα μέλη κάθε ομάδας καλούνται να επιλέξουν **δυο** φωτογραφίες από ένα σύνολο φωτογραφιών τουριστικών περιοχών που σχετίζονται με το δίπολο **μαζικός και εναλλακτικός τουρισμός**. Στη συνέχεια τους δίνεται χρόνος (15') ώστε:
 - Να δώσουν όνομα στην ομάδα τους
 - Να καταγράψουν τα συνολικά συναισθήματα **της ομάδας** για την κάθε μια από τις φωτογραφίες
 - Να τα παρουσιάσουν στην ολομέλεια

Δραστηριότητα: «Επανεξετάζοντας την τουριστική ανάπτυξη του τόπου μου»

2. Τα μέλη στις ομάδες καλούνται να κάνουν μια συζήτηση και να καταγράψουν με επιχειρήματα **ποιο είδος τουρισμού** είναι περισσότερο **αποδεκτό και δίκαιο** για μια περιοχή που δέχεται τουρίστες και να παρουσιάσουν στην ολομέλεια την άποψη της ομάδας, όπως έχει διαμορφωθεί από τη συζήτηση. Προς διευκόλυνση της συζήτησης, ο συντονιστής μπορεί να τους δώσει ένα φύλλο εργασίας με τις παρακάτω ερωτήσεις: (30')

- *Ξέρετε ποια είναι η διαφορά μεταξύ μαζικού και εναλλακτικού τουρισμού;*
- *Έχετε ακούσει ότι ο τουρισμός μπορεί να επιδράσει στο φυσικό περιβάλλον μιας περιοχής (έδαφος, νερό, ατμόσφαιρα); Αν ναι με ποιο τρόπο;*
- *Υπάρχουν περιπτώσεις που ο τουρισμός έχει αλλοιώσει τη φυσιολογία του τόπου εισάγοντας αλλαγές όχι μόνο στο φυσικό περιβάλλον αλλά και στα ήθη και στον τρόπο ζωής;*
- *Υπάρχουν περιπτώσεις που η τουριστική δραστηριότητα επιδεινώνει τη ζωή της πόλης ή του χωριού (π.χ. λόγω ηχορύπανσης, έλλειψης νερού, αύξησης χρήσης ναρκωτικών, αύξησης των απορριμμάτων κ.λπ.);*
- *Θα παραγνωρίζατε αυτές τις επιπτώσεις προς όφελος του κέρδους που προέρχεται από τον τουρισμό;*
- *Πιστεύετε ότι οι ντόπιοι θα πρέπει να έχουν λόγο στην ανάπτυξη του είδους τουρισμού που θα ήθελαν να έχουν στον τόπο τους;*
- *Πιστεύετε ότι οι τοπικοί άρχοντες θα μπορούσαν να αντισταθούν στις πιέσεις των συμφερόντων των επιχειρηματιών τουρισμού προς όφελος των τοπικών κοινωνιών και του δημόσιου συμφέροντος;*
- *Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η τουριστική ανάπτυξη ωφέλησε το φυσικό περιβάλλον, προστατεύοντας το, για λόγους διατήρησης ή βελτίωσης της ελκυστικότητας του τουριστικού προϊόντος; Αν ναι ποιες;*

Δραστηριότητα: «Επανεξετάζοντας την τουριστική ανάπτυξη του τόπου μου»

- 3.** Στη συνέχεια, στην ομάδα, καλούνται να σκεφτούν **εναλλακτικούς τρόπους αειφόρου τουρισμού** (οικοτουρισμό, συνεδριακό, αγροτουρισμό, θρησκευτικό, αθλητικό κ.α.), να αποφασίσουν ποιο είδος τουρισμού τους ταιριάζει στην ομάδα τους και να παρουσιάσουν αυτό το είδος με όποιο τρόπο θα ήθελαν (δρώμενο, τραγούδι, συνέντευξη και άλλα). (20 ')

Γ' ΜΕΡΟΣ:

Σε κύκλο: Αποφόρτιση - κλείσιμο (10 ')

Τα μέλη της ομάδας καλούνται να μιλήσουν με μια λέξη ή μια φράση για τα συναισθήματα που ένιωσαν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου

Δικτυογραφία – Πηγές :

Π. Τσιμάκη, «Βιωματικές δραστηριότητες: Αειφόρος τουρισμός, η φωτεινή πλευρά του τουρισμού»:

<http://www.kpearchanon.gr/eggrafa/tourismos2013/ergasies/diaviou/tsimaki.pdf>

<https://blogs.sch.gr/mtsaousid/2022/07/13/27-seprtemvrioy-pagkosmia-imeratoyrismoy/>

<http://www.ncu.org.cy/MSc/projects/tourism/tourismoskaifisi.html>